

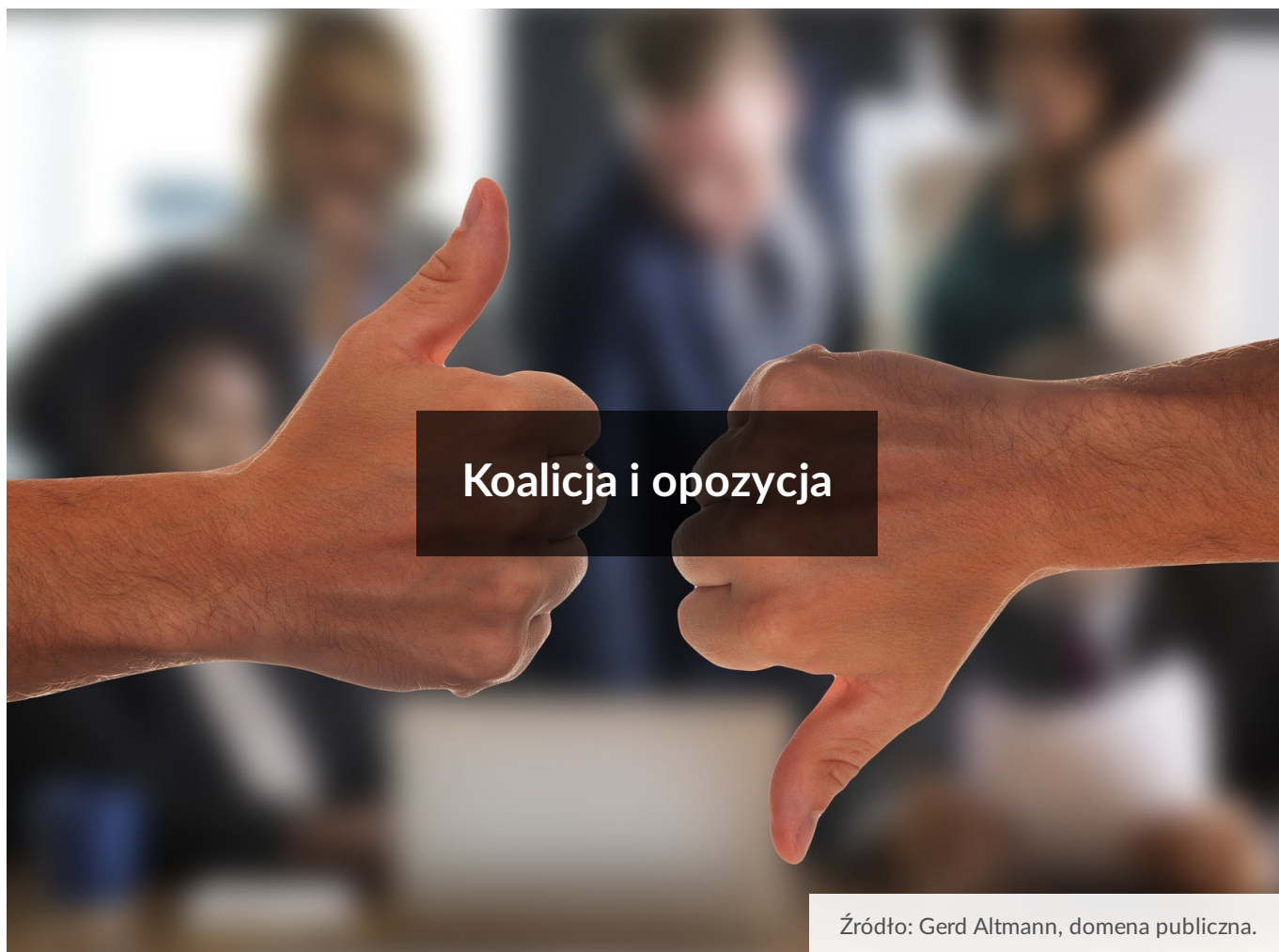
Koalicja i opozycja

- [Wprowadzenie](#)
- [Przeczytaj](#)
- [Schemat](#)
- [Sprawdź się](#)
- [Dla nauczyciela](#)

Bibliografia:

- Źródło: Joanna Załuska. Cytat za: *Opozycja – co może i dlaczego jest potrzebna?*, Komunikat prasowy, 3.07.2017 r., dostępny w internecie: batory.org.pl [dostęp 9.02.2020 r.].
- Źródło: Maja Kołodziejczyk, *Wybory 2019. Sprawdź, ile wynosi próg wyborczy w wyborach do Sejmu*, 13.10.2019 r., dostępny w internecie: wp.pl [dostęp 2.09.2020 r.].
- Źródło: Paweł Marczewski. Cytat za: *Opozycja – co może i dlaczego jest potrzebna?*, Komunikat prasowy, 3.07.2017 r., dostępny w internecie: batory.org.pl [dostęp 9.02.2020 r.].
- Źródło: *Gabinet cieni Platformy Obywatelskiej: kto go tworzy? Ponad 50 osób, w tym 6 polityków ze Śląska*, 19.09.2019 r., dostępny w internecie: dziennikzachodni.pl [dostęp

21.12.2020 r.].

Państwo demokratyczne do funkcjonowania potrzebuje sprawnie działającego aparatu władzy. Dlatego organizowane są wybory parlamentarne, które pozwalają wyłonić przedstawicieli społeczeństwa zasiadających w parlamencie. Reprezentują oni różne ugrupowania polityczne, co utrudnia podejmowanie jednogłośnych decyzji. Aby mimo wszystko parlament mógł działać, tworzona jest na jego forum koalicja, która ma umożliwić utworzenie rządu i realizowanie założonych wytycznych. Koalicję rządową tworzy się przez zawieranie porozumień międzypartyjnych. Partie polityczne, które nie znajdują się w jej składzie, tworzą rządową opozycję.

Twoje cele

- Przedstawisz rodzaje koalicji.
- Wyjaśnisz pojęcie koalicji rządowej.
- Scharakteryzujesz znaczenie opozycji w państwie.
- Przeanalizujesz prawa opozycji w wybranych państwach.

Przeczytaj

Koalicje i ich rodzaje

W demokratycznym życiu politycznym często dochodzi do zawierania porozumień między partiami politycznymi nazywanymi **koalicją**. Najczęściej mamy do czynienia z **koalicją wyborczą**, skupiającą partie polityczne chcące razem iść do wyborów parlamentarnych lub samorządowych. Jest to rezultat funkcjonowania **progów wyborczych**, które ograniczają możliwość wejścia do parlamentu ugrupowań o niskim poparciu, dlatego zawiązują one koalicje z innymi, co zwiększa ich szanse. W Polsce próg wyborczy dla partii startujących samodzielnie wynosi 5% poparcia w skali kraju, zaś dla koalicji wynosi on 8%, co bywa wartościami zaporowymi dla mniejszych ugrupowań.

W przypadku, kiedy partia polityczna, która wygrała wybory, nie osiągnie w parlamencie odpowiedniej większości umożliwiającej jej samodzielne sprawowanie władzy, podejmuje działania mające na celu stworzenie **koalicji rządowej**.

Może też występować tzw. **wielka koalicja**, którą tworzą największe ugrupowania polityczne w celu uzyskania jak największej ilości głosów – przykładem jest utworzona w Republice Federalnej Niemiec koalicja CDU/CSU i SPD, będąca podporą rządów kanclerz Angeli Merkel.

Zdjęcie liderów partii z konferencji dotyczącej zawiązania Koalicji Europejskiej. Sprawdź w wynikach wyborów z 2019 r., czy ta koalicja odniosła sukces wyborczy.

Źródło: Platforma Obywatelska RP, licencja: CC BY-SA 2.0.

Koalicja rządowa w Polsce

W wyniku przeprowadzonych wyborów parlamentarnych określone partie polityczne uzyskują reprezentację we władzy ustawodawczej. By mogła ona sprawnie funkcjonować, musi doprowadzić do utworzenia rządu jako organu władzy wykonawczej. Problem jednak stanowi ilość parlamentarzystów danej partii w sejmie. Czy jest to liczba wystarczająca do samodzielnego sprawowania władzy, czy też konieczne będzie utworzenie koalicji rządowej skupiającej te partie polityczne reprezentowane w sejmie, które są w stanie się porozumieć i stworzyć rząd koalicyjny. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. stanowi, że po wyborach parlamentarnych w konkretnym czasie powinien zostać utworzony rząd. Odbywa się to w procedurze tzw. trzech kroków. W przypadku jej niepowodzenia i braku rządu prezydent ma obowiązek rozpisać nowe wybory parlamentarne, nie można bowiem rządzić państwem, nie mając poparcia w parlamencie.

W historii Rzeczypospolitej Polskiej wielokrotnie dochodziło do tworzenia się [koalicji rządowych](#), czego przykładem były koalicje: Sojuszu Lewicy Demokratycznej, Unii Pracy i Polskiego Stronnictwa Ludowego działającej w latach 2001–2003, Akcji Wyborczej Solidarność i Unii Wolności funkcjonującej w latach 1997–2000, Prawa i Sprawiedliwości, Samoobrony i Ligi Polskich Rodzin z lat 2006–2007 czy też Platformy Obywatelskiej i Polskiego Stronnictwa Ludowego, która na różnych szczeblach władzy funkcjonowała w latach 2007–2015. Utworzenie gabinetu bez wchodzenia w koalicję udało się Prawu i Sprawiedliwości w wyborach w 2015 oraz 2019 r. W obu przypadkach PiS uzyskał 235 mandatów poselskich z ogólnej liczby 460 posłów. Pozwoliło to na samodzielne sprawowanie władzy w państwie i realizowanie swojego programu politycznego.

Uroczystość powołania Rady Ministrów z udziałem Marszałek Sejmu.

Źródło: Kancelaria Sejmu, Aleksander Zieliński, licencja: CC BY 2.0.

Opozycja we współczesnej Polsce

Partie polityczne, które nie uzyskały większości w parlamencie i nie weszły w skład koalicji rządzącej, przechodzą do opozycji, która sprzeciwia się polityce rządu i popierającej go większości parlamentarnej. Celem opozycji politycznej jest śledzenie tego, co robią rządzący, by w odpowiednim momencie stworzyć własny rząd i przejąć władzę.

W przypadku partii politycznych, które nie pokonały progu wyborczego i nie weszły do parlamentu, używamy określenia „opozycja pozaparlamentarna”. Rolę przywódcy opozycji pełni z reguły lider największej partii opozycyjnej.

Funkcjonowanie opozycji parlamentarnej nie zawsze jest legalne, jak np. w państwach totalitarnych czy autorytarnych. W państwach tych nie wolno też krytykować władzy. Do walki z opozycją wykorzystuje się działania ekstremistyczne prowadzone m.in. przez służby specjalne.

We współczesnych państwach demokratycznych rola opozycji parlamentarnej jest bardzo duża, ma ona wpływ na wiele spraw związanych z polityką władz.

Rola opozycji w państwie demokratycznym

Źródło: Englishsquare.pl sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

Na kształt opozycji wpływa ordynacja wyborcza, która określa zasady przeprowadzania wyborów parlamentarnych. W państwach z systemem większościowym do parlamentu dostaje się mniejsza liczba partii politycznych, co pozwala opozycji na konsolidację i sprawniejsze działanie, czego przykładem jest Wielka Brytania. Tam opozycja ma świadomość, że każde potknięcie się rządów zwycięskiej partii daje szansę na przejęcie władzy, dlatego tworzy się tzw. gabinet cieni, który w każdej chwili może zastąpić aktualny rząd. Z podobną inicjatywą w 2018 r. wystąpiła Platforma Obywatelska, przygotowując się do wyborów parlamentarnych, jednak plan się nie powiódł – Prawo i Sprawiedliwość przejęło władzę w państwie.

Inaczej sytuacja wygląda w państwach, w których funkcjonują progi wyborcze ograniczające możliwość wejścia licznych partii do parlamentu. W Rzeczypospolitej Polskiej taki próg wynosi 5% poparcia w skali kraju (8% dla koalicji).

Uprawnienia opozycji w Polsce i na świecie

((Joanna Załuska

Obserwując Sejm, można odnieść wrażenie, że dla rządzących opozycja parlamentarna to jedynie balast, który na szczęście można

ignorować, gdy ma się wystarczającą większość. Tymczasem opozycja ma do spełnienia ważną rolę.

Źródło: Joanna Załuska. Cytat za: *Opozycja – co może i dlaczego jest potrzebna?*, Komunikat prasowy, 3.07.2017 r., dostępny w internecie: batory.org.pl [dostęp 9.02.2020 r.].

Ugrupowania opozycyjne w Polsce nie mają żadnych indywidualnych uprawnień. Sprowadzają się one do zadawania pytań, składania interpelacji, przygotowywania projektów ustaw i uchwał, zgłaszania do nich poprawek. „Najmocniejszym” z nich jest złożenie wniosku o wotum nieufności wobec rządu bądź konkretnego ministra. Jednak należy pamiętać, że podczas głosowania decyduje większość parlamentarna, która należy do partii lub koalicji rządzącej, dlatego funkcjonuje pogląd, że opozycja w Polsce nie ma realnego wpływu na porządek obrad sejm. Kontrolę nad jego obradami sprawuje marszałek sejm lub prezydium sejm, dlatego w 2010 r. ówczesna opozycja w postaci Prawa i Sprawiedliwości zaproponowała zmianę sytuacji opozycji parlamentarnej w postaci „pakietu demokratycznego”, czyli:

- przyznania klubom opozycyjnym prawa do wprowadzenia jednego punktu do porządku dziennego posiedzenia sejm;
- uznania wyłącznego prawa posłów opozycji do kierowania pytań do premiera i członków Rady Ministrów;
- likwidacji obowiązku pierwszego czytania projektu ustawy nie później niż sześć miesięcy od jego zgłoszenia.

Propozycja ta nie została zrealizowana. Już samo zawarte w niej zestawienie pokazuje, jak bardzo rola opozycji parlamentarnej jest ograniczona w Rzeczypospolitej Polskiej w porównaniu z innymi państwami europejskimi.

Słownik

koalicja

inaczej: sojusz, porozumienie

koalicja rządowa

porozumienie, jakie zawierają partie reprezentowane w parlamencie w celu stworzenia większości pozwalającej na swobodne funkcjonowanie rządu

opozycja

grupa osób lub partia czy partie polityczne, które nie zgadzają się z polityką rządu i dążą do jego zmiany; najczęściej jest to opozycja parlamentarna złożona z polityków partii, które nie tworzą większości rządowej

opozycja pozaparlamentarna

forma opozycji występującej poza parlamentem

próg wyborczy (klauzula zaporowa)

minimalna wysokość poparcia dla partii politycznej lub komitetu wyborczego; jego przekroczenie pozwala uczestniczyć w podziale mandatów

Schemat

Polecenie 1

Zapoznaj się z mapą i wykonaj ćwiczenia.

Prawa opozycji w wybranych państwach europejskich

Kraj: [b]Wielka Brytania[/b] System dwupartyjny w Wielkiej Brytanii jest uważany za podstawową przesłankę dla istnienia opozycji. Najważniejszym zadaniem opozycji jest krytyka rządu i proponowanie własnych rozwiązań, dlatego funkcjonuje tam idea gabinetu cieni. W Wielkiej Brytanii 20 dni pracy parlamentu w danym roku jest zarezerwowanych na debaty poświęcone wnioskowi i projektowi zgłoszonym przez partie opozycyjne. Główna partia opozycyjna dostaje 17 dni, pozostałe 3. W trakcie dni dla opozycji są przegłosowywane projekty ustaw zaproponowanych przez opozycję.

Wartość: 0

Kraj: Włochy We włoskim systemie parlamentarnym od 1999 r. obowiązuje zasada, że 20% udziału w porządku obrad Izby Deputowanych przypada opozycji. Zaś w senacie wprowadzony został system dni opozycji wzorowany na rozwiązaniu funkcjonującym w Wielkiej Brytanii. Dzięki temu ugrupowania opozycyjne mają prawo do ustalenia porządku czterech posiedzeń senatu w ciągu dwóch miesięcy.

Wartość: 0

Kraj: Niemcy Niemiecki system parlamentarny daje opozycji specjalne uprawnienia, może ona zaskarżać ustawy do Trybunału Konstytucyjnego. W Niemczech grupa 120 deputowanych może złożyć żądanie powołania komisji śledczej i zwołania dodatkowego posiedzenia Bundestagu. Problemem jest jednak fakt, że korzystanie z tych praw wymaga zebrania przez opozycję co najmniej 1/4 wszystkich członków Bundestagu, co jest utrudnione w okresie działania Wielkiej Koalicji.

Wartość: 0

Kraj: Bułgaria W Bułgarii pierwsze środy miesiąca są w parlamencie przeznaczone na wysłuchiwanie propozycji wszystkich partii, poza najliczniejszą. Nad każdą z nich musi odbyć się debata – nie może zostać odrzucona bez dyskusji. Podczas tych dni parlament zajmuje się w trakcie debaty propozycjami, które zgłasza opozycja. Podstawą kolejności obrad nad propozycjami jest wielkość partii, pod obrady idą propozycje partii według ich liczebności w parlamencie. Każda propozycja jest poddawana debacie, nie mogą one zostać odrzucone bez dyskusji na sesji plenarnej parlamentu.

Wartość: 0

Kraj: Austria W Austrii do zmiany regulaminu parlamentu jest wymagana kwalifikowana większość 3/4, jest to jedna z najskuteczniejszych gwarancji praw opozycji, która większości rządzącej uniemożliwia ograniczenie roli opozycji. Bez jej zgody nie można zmienić zasad funkcjonowania parlamentu. 1/4 deputowanych może doprowadzić do zwołania dodatkowego posiedzenia parlamentu.

Wartość: 0

Kraj: Szwecja W Szwecji wymagana jest do zmiany regulaminu parlamentu kwalifikowana większość 2/3 głosów, więc bez zgody opozycji zmiany regulaminu są niemożliwe. Tym samym zmiana regulaminu parlamentu wymaga zaangażowania opozycji, co chroni jej prawa przed ewentualnym ograniczeniem przez partię rządzącą. By zwołać dodatkowe posiedzenie parlamentu, wystarczy 1/3 ustawowej liczby posłów.

Wartość: 0

Kraj: Hiszpania Posiedzenie parlamentu może zostać zebrane na żądanie opozycji, wystarczy życzenie 1/4 deputowanych.

Wartość: 0

Źródło: Englishsquare.pl sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

Ćwiczenie 1

Wyjaśnij, w jaki sposób opozycja we Włoszech może wpływać na decyzje parlamentarne.

Ćwiczenie 2

Wskaż państwa, w których opozycja ma większe uprawnienia niż w Rzeczypospolitej Polskiej.

Ćwiczenie 3

Zaproponuj, w jaki sposób opozycja w Rzeczypospolitej Polskiej mogłaby mieć większy wpływ na sprawy państwa.

Sprawdź się

Pokaż ćwiczenia:

Ćwiczenie 1

Wyjaśnij znaczenie pojęcia „opozycja”.

Ćwiczenie 2

Wskaż, ile wynosi próg wyborczy dla partii w Polsce.

☐ 5,5%

☐ 6%

☐ 5%

☐ 4%

Ćwiczenie 3

Zaznacz, które stwierdzenia są prawdziwe, a które fałszywe.

Stwierdzenie	Prawda	Fałsz
Opozycja wpływa na poprawę jakości decyzji podejmowanych przez władze.	☐	☐
Funkcjonowanie opozycji parlamentarnej jest legalne we wszystkich państwach.	☐	☐
Opozycja w Polsce nie ma prawa żądania zwołania posiedzenia sejmu.	☐	☐
Wielką koalicję w Republice Federalnej Niemiec tworzy CDU/CSU i SPD.	☐	☐

Ćwiczenie 4

Wskaż podstawowe różnice między koalicją wyborczą a koalicją rządową.

Ćwiczenie 5

Połącz partie, które tworzyły koalicje w III RP.

Prawo i Sprawiedliwość

Samoobrona RP i Liga Polskich Rodzin

Akcja Wyborcza Solidarność

Unia Wolności

Sojusz Lewicy Demokratycznej

Unia Pracy i Polskie Stronnictwo
Ludowe

Platforma Obywatelska

Polskie Stronnictwo Ludowe

Zapoznaj się z tekstem źródłowym i wykonaj ćwiczenie.

“ Gabinet cieni Platformy Obywatelskiej: kto go tworzy? Ponad 50 osób, w tym 6 polityków ze Śląska

Gabinet cieni Platformy Obywatelskiej zebrał się w Katowicach w środę 19 września 2018, obradując – wspólnie m.in. z samorządowcami – na temat wydawania pieniędzy unijnych w miastach i województwach, a także o polityce energetycznej i zbliżających się wyborach. Gabinet w swoim założeniu miał być nie tylko recenzentem, ale i alternatywą wobec rządów PiS. Pomijając kwestię jego skuteczności, dziś prezentujemy jego skład. To 51 osób, w tym 6 polityków ze Śląska.

Źródło: *Gabinet cieni Platformy Obywatelskiej: kto go tworzy? Ponad 50 osób, w tym 6 polityków ze Śląska*, 19.09.2019 r., dostępny w internecie: dziennikzachodni.pl [dostęp 21.12.2020 r.].

Wyjaśnij, jaką rolę pełni gabinet cieni w państwie demokratycznym.

Ćwiczenie 7

Zapoznaj się z wykresem i wykonaj ćwiczenie.

Liczba miejsc w Sejmie RP przypadająca na poszczególne partie

Label : PiS

Value : 51,1%

Label : KO

Value : 29,1%

Label : Lewica

Value : 10,7%

Label : PSL

Value : 6,5%

Label : Konfederacja

Value : 2,4%

Label : Mniejszość Niemiecka

Value : 0,2%

Oprac. na podst. *Wyniki wyborów 2019 do Sejmu RP*, sejmsenat2019.pkw.gov.pl, [dostęp 2.09.2020 r.]

Źródło: Englishsquare.pl sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

Na podstawie wyników wyborów do Sejmu RP z 2019 r. rozstrzygnij, czy PiS musi tworzyć koalicję rządową. Uzasadnij swoją odpowiedź.

Rozstrzygnięcie:

Uzasadnienie:

Zapoznaj się z tekstem i wykonaj ćwiczenie.

((Maja Kołodziejczyk

Wybory 2019. Sprawdź, ile wynosi próg wyborczy w wyborach do Sejmu

Próg wyborczy zwany także klauzulą zaporową stanowi minimalny procent poparcia wyborców uprawniający komitet wyborczy do uczestniczenia w rozdziale mandatów. Występuje on w proporcjonalnych systemach wyborczych. Należy zaznaczyć, że w Polsce próg wyborczy został wprowadzony w 1993 w wyborach do Sejmu, od 1998 r. także w wyborach samorządowych. Obecnie w Polsce w wyborach do Sejmu stosuje się (w skali kraju) próg 5% głosów dla partii i dla komitetów wyborczych wyborców oraz 8% dla koalicji partii. W wyborach samorządowych w 1998 i 2002 próg wynosił 5% głosów (w skali danej rady); dotyczy to wyborów do sejmików województw, rad powiatów i rad miejskich w miastach na prawach powiatów. W wyborach do Sejmu z progu wyborczego zwolnione są komitety wyborcze wyborców mniejszości narodowych i etnicznych (w wyborach do Sejmu w latach 1993–2015 była to Mniejszość Niemiecka). W związku z tym te komitety nie muszą go przekraczać, aby móc znaleźć się w Sejmie.

Źródło: Maja Kołodziejczyk, *Wybory 2019. Sprawdź, ile wynosi próg wyborczy w wyborach do Sejmu*, 13.10.2019 r., dostępny w internecie: wp.pl [dostęp 2.09.2020 r.].

Wyjaśnij, w jakim celu wprowadzona została klauzula zaporowa w wyborach do Sejmu RP.

Zapoznaj się z tekstem i wykonaj ćwiczenie.

((Paweł Marczewski

Uprawnienia opozycji w Polsce w porównaniu z innymi europejskimi demokracjami wyglądają mizernie. Wprowadzenie kilku dobrych rozwiązań mogłoby uświadomić zarówno władzy, jak i ugrupowaniom opozycyjnym, że rola opozycji w ustroju demokratycznym jest o wiele poważniejsza, niż „przeszkadzanie” rządowi.

Źródło: Paweł Marczewski. Cytat za: *Opozycja – co może i dlaczego jest potrzebna?*, Komunikat prasowy, 3.07.2017 r., dostępny w internecie: batory.org.pl [dostęp 9.02.2020 r.].

Wskaż, jaką rolę odgrywa opozycja w państwie demokratycznym.

Dla nauczyciela

Autor: Jarosław Dyrda

Przedmiot: Wiedza o społeczeństwie

Temat: Koalicja i opozycja

Grupa docelowa: III etap edukacyjny, liceum, technikum, zakres rozszerzony

Podstawa programowa:

Zakres rozszerzony

VIII. Modele sprawowania władzy.

Uczeń:

7) charakteryzuje funkcje legislatywy: ustrojodawczą, ustawodawczą, kontrolną i kreacyjną; wskazuje kompetencje parlamentu w Rzeczypospolitej Polskiej w ramach poszczególnych funkcji; podaje przykłady państw z parlamentem jednoizbowym i dwuizbowym.

Kształtowane kompetencje kluczowe:

- kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji;
- kompetencje cyfrowe;
- kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się;
- kompetencje obywatelskie.

Cele operacyjne:

Uczeń:

- przedstawia rodzaje koalicji;
- wyjaśnia pojęcie koalicji rządowej;
- charakteryzuje znaczenie opozycji w państwie;
- przedstawia prawa opozycji w wybranych państwach.

Strategie nauczania:

- konstruktywizm.

Metody i techniki nauczania:

- burza mózgów;
- dyskusja;

- rozmowa nauczająca;
- metoda wykładu.

Formy zajęć:

- praca indywidualna;
- praca w grupach;
- praca całego zespołu klasowego.

Środki dydaktyczne:

- komputery z głośnikami i dostępem do internetu, słuchawki;
- zasoby multimedialne zawarte w e-materiale;
- tablica interaktywna/tablica, pisak/kreda.

Przebieg zajęć:

Faza wstępna

1. Nauczyciel dokonuje wprowadzenia do tematyki zajęć, wskazując na rolę koalicji i opozycji w państwie.
2. Zapoznanie z tematem i celami lekcji.

Faza realizacyjna

1. Rozmowa nauczająca na temat koalicji i ich rodzajów we współczesnym państwie polskim. Omówienie różnic między koalicją wyborczą i rządową – dyskusja na forum klasy.
2. Koalicja rządowa w Polsce – jej rola i znaczenie – klasowa burza mózgów. Uczniowie wskazują na rolę koalicji rządowej w Polsce oraz wyszukują jej przykłady z historii III RP. Informacje zebrane przez uczniów są zapisywane na tablicy jako notatka z lekcji.
3. Kolejnym etapem lekcji jest omówienie przez nauczyciela roli i znaczenia opozycji we współczesnej Polsce i porównanie jej z tym, jakie uprawnienia ma ona na świecie – praca ze schematem o prawach opozycji w wybranych państwach europejskich.
4. Wskazanie przez uczniów, jak funkcjonuje opozycja w innych państwach – wypisanie przykładów na tablicy jako części notatki z lekcji.

Faza podsumowująca

1. Podsumowanie informacji na temat koalicji i opozycji we współczesnej Polsce.
2. Wykonanie ćwiczeń do schematu.

Praca domowa:

Wykonanie przez uczniów ćwiczeń do modułu „Sprawdź się”.

Materiały pomocnicze:

Leszek Garlicki, *Polskie prawo konstytucyjne*, Warszawa 2009.

Eugeniusz Zwierzchowski (red.), *Opozycja parlamentarna*, Warszawa 2000.

Wiesław Skrzydło, Ryszard Mojak (red.), *Ustrój polityczny Rzeczypospolitej Polskiej w nowej Konstytucji z 2 kwietnia 1997 roku*, Warszawa 2009.

Fundacja im. Stefana Batorego, *Opozycja – co może i dlaczego jest potrzebna?* Komunikat prasowy, batory.org.pl.

Paweł Marczewski, Dawid Sześciło, *Co wolno opozycji i dlaczego jest potrzebna? Uprawnienia opozycji parlamentarnej*, batory.org.pl.

Wskazówki metodyczne opisujące różne zastosowania multimedium:

Schemat może zostać wykorzystany do lekcji powtórzeniowej lub zadania domowego w postaci prezentacji multimedialnej.